

Megjelen: hetenkint egyszer, Csütörtökön.
A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál“ 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petitsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes betájtásért 30 kr.

Kiadóhivatal
Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskerekben, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Ki legyen a főispán.

E kérdés foglalkoztatja most egész Torontálmegyét s úgy szólván lázas izgatottsággal várja az új főispán kinevezését.

Naponkint a legsajátságosabb kombinációkkal találkozunk s már annyi a főispáni jelölt, hogy ha valamennyit ki kellene nevezni, fél magyarországot lehetne ellátni egyedül torontálmegyei jelöltekből.

Mi ugyan a főispáni institutio irányában jelenlegi szervezetében, nem nagy előszeretettel viseltetünk ugyan, de mégis a torontálmegyei viszonyok jelenlegi helyzetét ismerve; szükségesnek tartjuk, hogy az új főispán kinevezetése soká ne késsék. Kívánja ezt nemcsak a közrend és béke fentartása, hanem főleg a fejtelenség folytán bekövetkezett irányvesztés s kiválsóan az ujonnan bekebelezett határvidekek alkotmányos jogaiba való bevezetése, az alkotmányok a honellenes törekvésekkel szemben való megvédése, és a legkülönfélébb elemeknek a constitutio keretében való megtartása.

De ki lesz azon egyén, ki mindezen igényeknek megfelelni képes legyen?

Tagadhatlan, hogy Torontálmegye belviszonyai újabb életerőre várnak, melyet egy lelkes, minden körülmények közt művelt egyén adhat csak meg, tagadhatlan az is, hogy talán egyedül Torontálmegye az, melyben annyi ellenséges elem közt kell az állam lobogóját fentartani. Ide pedig politikailag edzett, komoly, munkás, tántoríthatlan következetességgel bíró férfiú kívánatik, ki midőn az állam érdekét képviseli, komoly előrelátással s erélylyel lép fel, mint a honi alkotmány őrzője.

Torontálmegyének nagy hibája az, hogy szemleli téren még igen sok kívánnivalónak van, s azért harmad ízben oly férfira van szükségünk, ki nemcsak hogy tudományos készséggel bír, de elég garanciát nyújt arra nézve, hogy népnevelésünk szorgosan ápoltsassék, a tudományos műveltetés pedig nagyobb fokra emeltessek.

Ha a kormány szerencsés leendő ilyen férfit talál, azon édes remény kezesget, hogy Torontálmegye rövid idő múlva ismét rendezett állapotba fog helyeztetni, ellenkezőleg pedig ismét ott leszünk, a hol voltunk.

Meguntuk mi már, a sok külsőséget, melyet csak külső fényvel szoktak körülvenni, azon hiedelemben, hogy a külső pompa tekintélyt szül, mert a külfény egy időre tömeget elkábíthat ugyan, több hódolást eredményezhet a kislelkűeknél, de a közügy szenved. Nekünk jelenleg nincs szükségünk pompázásra, nekünk komoly férfira, munkás honpolgárra van szükségünk. Legyen az bár ki, s ha e mellé a név még népszerű is, kettős lesz a nyereség.

Óhajtanók ezen felül, hogy az új főispán kinevezetése minél hamarabb történjék meg; mert tagadhatlan, hogy az új főispánnak főleg az ujonnan bekebelezett határvidekekre kell különös figyelmét fordítani s maguk a volt határvidekiek feszülten várják e kinevezést, annál is inkább, mivel a jelenlegi követválasztási actioiban a leendő főispántól várják annyiszor sértett polgári joguknak megőrzését.

Stojacskovits Sándor, a pancsovai választókerület jelöltje.

Mult számunkban közöltük Stojacskovits Sándor belügyministeri osztálytanácsos programját, melyet a pancsovai kerület választóihoz intézett.

A programmban kifejtett alapelvek nyomán új üdvözöljük Stojacskovits urat, mint higgadt, komoly férfit, ki az államlet összekötő kapcsolatairól nemcsak hogy

helyes fogalommal bír, de mint egy nemzetiségnek egyik kiváló s tudományosan képzett férfja azon iránynak követője, mely okvetlenül megkivánatik ahhoz, hogy egy külön ajku s egymástól eltérő nemzetiségi érdekekkel bíró elemek egy állam solidaritását biztosítsák.

Stojacskovits urat úgy ismerjük, mint ki nemzetisége iránt szeretettel viseltetvén; teljes buzgósággal arra törekszik, hogy nemzetiségének férfiai megtanulják szeretni az államot mint sajátjukat, hogy annak buzgó, munkás polgárai legyenek s így őket az anyagi s szellemi fejlettség azon fokára emelje, mely az európai kultúrállamok létalapját képezi. Stojacskovits helyes előretökintéssel látja az örvényt, melybe az agitatorok a szerb nemzetiséget sodorják. Mert a munkás polgár bekebelező felzavartatván, munkáját odahagyja s meg gondolatlanul azon agitatorok nemtelen czéljainak szolgál eszközü, melyek az államlétet ha nem is fenyegetik veszélylyel, de az összes kulturális fejlődést meg egyrészt akadályoztatják, másrészt saját testükön mély sebet vágna, mely által az összes állam szenved. Mert egy constitutionális állam nem nézheti közönyt, midőn polgárai anyagilag s szellemileg tönkre tételnek. A magyar állam létének kezdetétől fogva minden lakóját nemzeti-ségi tekintetek nélkül egyenlő jogokkal ruházta fel s alkotmánya alapján mindenkit egyenlő szeretettel ölel keblére.

Ezen elvet látjuk Stojacskovits úr programjában is kifejtve, melyet kétszeresen üdvözlünk.

S ezen oknál fogva, a pancsovai kerület nem szerb ajku lakosai is buzgósággal ragaszkodnak ezen jelölthez, mert ők Stojacskovits úrban nem tekintik a nemzetiséget, hanem egyedül a honpolgárt.

Akarjuk hinni, hogy a szerbek jobbjai látván a veszélyt, melybe az agitatorok nemzetiségüket sodorják, ábrándjukból kicocsúdván, a hazájukat szerető honpolgárokkal kezdet fogva, Stojacskovits megválasztása által a józan ész, higgadt és komoly politika elvét fogják érvényre emelni.

El lehetünk mindazonáltal készülvén arra is, hogy az omladina ügynökei mindent el fognak követni, hogy a zavargások tetőpontjukra emeltessek. Erre nézve szükséges, hogy a közrend fenntartására minden törvényes eszköz életbe léptettessek, annál is inkább, mivel a gyengesség vagy pedig simogatás csak nagyobb mérvű zavargásokra serkenti az alkotmányos élet ellenesét.

A fejtelenségben sinlődő s ugys örökös zavargásokhoz szokott Torontálmegyében végre már szükséges, hogy rend hozassék be. Félre kell it tenni minden privát vagy személyi érdekeket, ha eszes, komoly, higgadt, honszerető s tudományosan művelt férfiakat bírnak, kiknek tudománya s erélye a rendfentartására nézve garanciát nyújtanak: bízassanak meg a megye vezetésével. — S ha Torontálmegye ugynevezett vezérifiai komoly előrelátással bírnak: a szent ügy érdekében le fognak mondani tudni az önösségről s nem készítenek krachot ott, hol arra épen nincs szükség.

Ha erélyesebb intézkedésre lesz szükség, a közügy érdekében a kormány is kötelességét meg fogja tenni.

Torontálmegye fővárosa.

E czim alatt írják Zsombolyáról e hó 15-éről a „Temesi Lapok“-nak: „A megyék új kikerítési terve szerint a mai Torontálmegye egy déli és egy északi részre osztatik fel; a déli rész, a jövőndöbeli Horommege fővárosának Nagy-Beeskerek van kiszemelve, az északi rész, tehát a sajátképeni Torontálmegye leendő fővárosa körül mindaddig még homályos kételyek lát-

szanak fenforogni. Mint halljuk, kormánykörökben azon nézetnek hódolnak, miszerint Kikindára teendő megyei hatóságunk, hogy ezáltal ezen kizárólag szerb-elemű város magyarosodási tekintetben nyerjen, — holott a vetelkedő Zsombolya szomszédvárosára nézve az ily hazafui indokok elesenének; Zsombolya t. i. a kizárólag német ajku, de kitünő jó magyar érzelmi lakosságával nem tenné a magyarosítás olyannyira kívánatosá vagy szükségessé. Mennyire üresek, sőt tévesek az ily fellelések, eléggé, de sajnálatunkra, bizonyítja eddigi megyei fővárosunk. Országszerte tudva lehet ma, hogy Nagy-Beeskerek magyarosodási tekintetben nem tett semminemű előmenetelt, sőt ellenkezőleg, hogy a magyar hazát nagy-beeskereki programmal lepte meg. Mint minden nyomás ellennyomást szül és minden actió reactiót von maga után, ép úgy fokozódnak az ellentétek, ahol érintkeznek; az ellentétek érintkezése tehát, ha már nem távolítható, szorgosan elkerülendő. Ne tegyük Kikindát ellenségeink táborává s ha magyarosítani akarunk, magyarosítsuk a munkas adóképes magyar érzelmi németet, ki a magyarosítást akarja, kívánja; ki hazánkat tekint hazájának, ki védte azt 1848-ban, ki tehát a magyarosításra érdemessé tette magát. Vegyük azt fontolóra. Eddig terjed a levél, melyet a „P. N.“ minden megjegyzés nélkül közölt. Mi is részünkről tartózkodunk most minden megjegyzéstől, hanem fentartjuk magunknak a jogot, Torontál- és Horommege leendő székhelyéről legközelebb kimerítően szólni.

A török-becsei iskolaszék jelentése eddigi működéséről.

Tehtetes képviselő testület!

1870-ik évi október 6-án megjelent T.-Becsen M. J. kir. tan. és tanfelügyelő s az akkori h. birót Mir József városi képviselő gyűlés tartására felszólította a végett, hogy a lakosság iskoláinak szervezését az 1868. t. cz. évi XXXVIII. t. cz. értelmében eszközölje, nevezetesen, hogy nyilatkozzék aziránt, vajon községi vagy felekezeti iskolákat kíván-e jövedőben.

S miután október 6-án aránylag csekély számmal gyűltek egybe a város polgárai, okt. 7-re új gyűlés rendeltetett, melyen az összes r. k., ref., evg. és izrael vallású lakosok kivétel nélkül a községi iskolai rendszer, ellenben a gör. kel. vallásúak a felekezeti iskolai rendszer mellett nyilatkoztak.

Mi megtörténvén, a községi iskolai rendszert pártoló vallásbeliek megválasztották iskolaszéküket, mely okt. 9-én Dr. Leda Imre mint korelnök elnöklete alatt összeülvén, meg is alakult és működését megkezdette s mivel megválasztása az 1868. t. cz. §. szerint 3 évre történt, ezen 3 év pedig immáran lelelt, a t. alulirt iskolaszék a városi képviselő testületnek ezennel tisztelettel bejelenti, miszerint működése idejét lejártnak tekintti s ezennel visszalep, helyét átengedvén a város képviselő testülete által megválasztandó új iskolaszéknek.

A jelen fontos pillanatban azonban, midőn eddigi működési teréről lép, kötelességnek tartja az iskolaszék T.-Becsen mezővárosi képviselő testületének működéséről legalább röviden beszámolni, a jelen állapotokat feltüntetni és a jövőre némi észrevételeket tenni.

Az ezennel visszalepő iskolaszék azelőtt 3 esztendővel a leghagyatottabb állapotban vette át az akkoron fennállott iskolákat, gazdátlan jószág voltak azok akkor, nem gondolt velők, értvén a tanítást és nevelést, sem a város, sem az illető vallásfelekezeti eljárók.

Első feladata volt e szerint az iskolaszéknek az iskolákban a nevelés és tanítás ügyét gondjaiba fogadni s arra szakadatlanul felügyelni, mit azáltal gyakorolt, hogy tagjait az iskolákba látogatónak elküldötte, hogy a szülőket kötelességükre buzdította, s hogy a tanító urakat nehéz pályájukon lehetőleg támogassa, a tanítványokban pedig minden lehető módon a tanuláshoz való kedvet felkeltesse és fokozza.

A siker azonban csak félsiker volt, részint azért, mert az új iskola intézményt előbb át kellett érteni, annak mintegy vértünké kellett átválnoznia, mihez idő kellett, és másrészt, mert a népek egyrésze az iskolakényszert semmiképp sem pártolván, a gyermekeket nem küldte oly buzgalommal az iskolába, mint az az óhajtott siker elérésére szükség lett volna.

A törvényben előirt szigort, nevezetesen a pénzbüntetés alkalmazását az iskolaszék egy-

előre még nem látta időszereinek, hanem beírta azzal, hogy a nagyobb hanyagságot tanúsított szülőket a község házára hivatva s itten kötelességeik teljesítésére felhívta és nagyobb mérvű hanyagság miatt megfeddette, különösen is nagy akadályul szolgált, hogy a tanköteles gyermekek hivatalos összeírását az iskolaszék számtalan sürgetések dacára sohasem kapta meg.

Egyébiránt határozottan mondhatja az iskolaszék, hogy az iskolák iránti buzgalom mindig nagyobb mérvet ölt, mit nagy részben az iskolaszék azon intézkedésének lehet tulajdonítani, hogy a tanügy barátaitól összekéregelt pénzekkel jutalmakat szokott kiosztani.

Nagy szükség volt aziránt is intézkedni, hogy a m. kormány által előirt tantárgyak kellőleg és a siker kilátásával tanítsanak; ez felette nehéz volt mindaddig, míg a törvény szerint 6 évre felosztott tantárgyak csak két iskolában adtak elő, mert a Krecskay fele belvárosi és a Sussányi iskola parallel iskolák lévén, tulajdonképen csak egy iskolát képviseltek: honnan következett, hogy a tanító az egy tanteremben együtt levő gyermekeket a jó rend és siker kárára igen sok fokozatra kénytelenítették elosztani.

Ezen bajon sikerült az iskolaszéknek segíteni azáltal, hogy egy harmadik iskolát állított fel, minek folytán most már a második évben a kezdőket a belvárosban Krecskay, a Sussányban Rados az I. és II. osztályban, a haladókát a III. és IV. osztályban Beh Imre, s végre a főbb tanulmányokat az V. és VI. osztályban Krausz B. közs. tanító adja elő.

A tanító urakkal buzgalom és tanítói képesség tekintetben nemcsak az iskolaszék, de nevezetesen a városnak azon polgárai is, kik az iskola ügy iránt érdeklődve, annak idején a vizsgálatokon megjelentek — meg vannak elégedve.

Egy az, mit az iskolaszék felette szükségesnek ismert el mindenkor, mit azonban a község szűk pénzügyonai és az általános nyomorra való tekintettel mindaddig a városi képviselő testülettel kérelmezni nem merészt — és ez a leánygyermekeknek a fiuktól való különválasztása, vagyis egy külön leányiskolának felállítására: ennek létesítését, mi egy általánosan érzett szükséglet, a lelepo iskolaszék utódlának kénytelen teljesítés végett teendőül átbocsátani.

Az iskolák pénzügyeinek kezelését rendes kerékvágásba hozni, nevezetesen az iskolaszék pénztárnak teljes különválasztását a városi pénztártól és rendes költség előirányzat készítése nehéz feladat volt, melyen azonban vélekedésünk szerint szintén tul vagyunk, mit a t. képviselő testület az ezennel beterjesztett költségvetésünk vizsgálásából fog megbírálhatni.

Az iskolaszék ez irányban is lehetőleg buzgólkodott, hogy az iskolai alapot gyarapítsa s e tekintetben a nyomászó anyagi viszonyokhoz mérten nagyszerű eredményt mutathat fel, ugyanis Dániel Er. orsz. képviselőtől a török-becsei takarékpénztár és hitelintézetből, s végre Lux Gy. úrnak adományai folytán 1500 forintot nyertünk e czélra.

Czélba vétetett egy torna iskolának felállítására és megindított az aláírás — az eredmény azonban még eddig csak 8 forint.

Kiváló gondot fordított az iskolaszék azonkívül a felnöttek oktatása ügyének előmozdítására is az elmult esztendőben, minek a városi előjáróságnak egyébiránt közvetlen tudomása van, miután szintén ellenőrizte a felnöttek emlitett oktatását.

Midőn az iskolaszék 3 évi működéséről az előadottakban röviden beszámolt, ezennel hivatalosan leteszi mandátumát, köszönetet szavazva még a városi t. képviselő testület és előjáróságnak a buzgó támogatásért, melyben az iskolaszéknek a tanügy érdekében annak idején tett indítványait támogatni kegyes volt.

Tisztelettel

A török-becsei volt iskolaszék.

A község-orvosi ügy Torontálmegyében.

Torontálmegyének 1873. évi szeptember 10-én s következő napjain Nagy-Beeskerek mezővárosában tartott rendes közgyűléséből.

(Vége.)

268. sz. b. gy.

Mélyen tisztelt képviselőház!

A mi hazai törvényhozásunk szinte Európával bír annak, a mit a civilizált Europa már régebben országilási elvül fogadott el, és belső ügyei rendezésében már régi idő óta gyakorlathat is vett; hogy t. i. az egyesek valamint községek önszegélyezése nem csak leg-sikeresebb, hanem egyetlen feltétele is a boldogulásnak és az anyagi jólétnak.

Alig van a mélyen tisztelt képviselőház életében nap, melyben ezen elven ne alkotna újabb és újabb törvényeket, mind ennek fényes tanúságai az egyén, a föld és munka felszabadítása, az úrbérség megszüntetésével, az iparszabadság, a községi törvények és legközelebb a telepítvényesek felszabadítása és pedig az utolsó az öngyógyítás fontossága szempontjából a tulajdon szentsége nem egész kimé-
lésével is.

De midőn hazai törvényhozáskunk ezen magasztos és üdvös úton haladni örömmel látjuk, sajnosan kell tapasztalunk azt, hogy ezen üdvös intézkedéseket az egyesek és községek általán fogva meg nem értik, és így azok létesítésében a végrehajtó hatalmat önként épen nem támogatják, az elvet pedig magát teljes-
séggel fel nem fogják, hanem mindent a kormánytól vagy hatóságoktól várnak. Ez a népmivelés hátramaradásának sajnos következménye, mely nép és községi és ennél fogva állami életük viszonyait úgy jellemzi, hogy csakugyan minden oly intézkedést, mely az öngyógyítás elvének szempontjából egy polgárossal országban elmaradhatlan és mellőzhetlen, azt az állami hatalomnak kell elő teremtenie.

Ilyen természetű és feladatu intézkedésnek ismeri e bizottság az 1871. évi XVIII. t. cz. szellemében is a szegény- és egészségügyi ügyet, és annak főtevényt a községi orvosok felállítását. Ami községeink legnagyobb része megelégszik azzal, ha a megye járási — s a volt uradalmak uradalmi orvosokat tartanak mert megelégszenek e tekintetben azzal, ha a járási orvos elfoglaltsága miatt csak néha hozzájuk betekint és akkor sem intézkedik semmiről, mert ők e tekintetben semmi intézkedni valót nem ismernek, legjobban megelégszenek pedig az uradalmi orvossal, mert ennek a községhez semmi köze, ha pedig valakinek szüksége van, az annak szolgálatjára áll.

Ez a képe az egészségi- és szegényügynek a hazai községek legnagyobb részében: ami e megyét illeti találkoznak ugyan községek, melyek az orvosok szükségét belátva, azokat sem a kormánytól sem a hatóságtól nem várják, de azért ezen kevés községek példáján a többi még sem indul, azaz: ezen községek egészségi, — s az azzal kapcsolatos szegényügyet egyáltalán fogva nem kezelik.

Hazánkban sem szegények házai, sem javító intézetek, sem lelenczházak nem léteznek, sőt a kórházak is ritkák, mind oly intézetek, melyek nélkül egy civilizált állam el nem lehet; de ezek előteremtésére idő és tehetség kívánatik. Amazok nélkül az utcai koldulás meg nem szüntethető, emezek nélkül pedig az utcai koldulásra alkalmatlan szegények ellátása jár nehézséggel. Ily szegények minden községben találhatók, és annak megvizsgálása: vajjon a szegény ez és ezek melyike kategóriájába tartozik, orvosi leletet igényel. A szegényügy tehát már maga is megkívánja, hogy a községek községi orvosokban ne szűkölködjenek és ezek tartása első lépés arra, miszerint a községekben a szegény betegek ápolására kórházak és tán szegényházak létesüljenek.

Ami pedig magát az egészségi ügyet illeti, a mellett, hogy minden községi lakos követheti, miszerint azon község, melynek kebelében családjával lakik és terheit viselő az ő és családja egészségéről akként gondoskodik, hogy — ha neki szüksége van, orvoshoz fordulhassék — és ehhez a lehető legkönnyebb módon juthasson — alig képzelhető község anélkül, — hogy abban vagy legalább több kisebb községben együtt egy orvos napról-napra foglalkozást ne találjon az egészségi rendes állapotja mellett is, járvány idejében pedig többen is ne szolgálatos munkát, mint ezt a már mindég gyakrabban előforduló és — úgy látszik — megörökülre törekvő cholera-járványban tapasztaljuk. De tekintünk szét hazánkban, annak kiterjedt római mindenütt folyókkal átszelve, alig maradnak anélkül, hogy valamely ebből egy legalább kisebbesztű járványt átélne ne kénytelenítetnének, a honnan aztán megmagyarázható a szaporodás hiányának oka hazánkban.

Mindezen okok és viszonyok a mi községeink szeméi előtt állanak ugyan, de ők ezt még sem látják vagy ha látják is, behunyják előlük szemüket, csak, hogy indolentiájukban azokat ne lássák, arra számítva, hogy szorultságunkban majd a kormány vagy legalább a megye segíteni fog rajtuk, és így ők az egész

ségi ügy, mind az evvel kapcsolatos szegényügy kezelése nélkül elmaradhatnak, kolduljon az, a ki dolgozni nem akar, a szegény szülő, vagy utcai koldulásra alkalmatlan pedig haljon meg éhen és ápolás nélkül az utcán, vagy valamely eresz alatt.

Mélyen tisztelt képviselőház! ismeretes dolog s elvitatlan az, hogy minden államnak jóléte és boldogsága, az egyes polgár jólététől függ: kötelessége tehát az államnak gondoskodni, hogy népe testben lélekben ép, erős és egészséges legyen; köteles a felett örködni, hogy ne csak a népszaporodás álljon kellő fokozaton, hanem népesedése a születés és halálozás közötti jó arány által a nemzet fenntartása biztosítva legyen.

Az állam működése a népek kellő egészségbeni fenntartására nézve két irányban nyilvánul.

1-ször. A testi lelki egészségnek ártalmas hatványok elhárítása.

2-or. A betegségek által megrongált testi szervezetnek gyógyítása által.

Mind a két czél elérésére hivatva vannak az orvosi közegek.

Hazánk megyei municipiumainál az orvosi közegek működése történt a megyei fő- és a kerületek száma arányához alkalmazva több kerületi orvos által.

A kerületi orvosi intézmény azonban, mint ez mai nap fenáll, valamint a községészségügy — adminisztrációjára, az orvosi rendőrség fenntartására, egy járványok alkalmával — amint ez sajnos a jelenleg is dulo cholera-járvány alkalmával tapasztalható, elégtelennek bizonyult be.

A községészség országos rendezése ügyében — dacára azon körülménynek, hogy azt politikai nagy lapjaink és országos szaklapjaink évek óta sürgetik — mai napig mi sem történt, alig van állam Európában, a melyben a jelzett ügy annyira lenne elhanyagolva mint nálunk és ennek lehet köszönni országunkban, a járványok azon dúlását, hogy mai nap 104,000 ember eset a halálnak áldozatul például megyénkben, hol 14 megyei kerület létezik, 6 kerületi orvos van rendszeresítve, de ha minden kerület egy kerületi orvossal el is lenne látva a 20—24 községből álló kerületben az orvos rendőri szabályokat kezén tartani képes nem lenne.

Torontál mai nap a bekebelezett 5 volt határőrvidéki kerülettel tesz 154 □ mértföldet 256 községgel és 460,000 lakossal — megyei orvosi közegekül működik 1 fő- és 11 kerületi orvos — lakik ezen kerületen összesen 60 orvosi egység, ide beszámítván a 12 megyei orvost is, ezen 60 orvosi egység lakik 32 helyen és így 224 község orvost nélkülöz.

Innen kitészik, hogy a kerületi orvosi intézmény sem orvosrendőri, sem gyógykezelési szempontból nem felel meg a maga rendeltetésének.

Ezen bajon csak úgy lehetne segíteni, hogy ha elejtven az elégtelennek bizonyult kerületi orvosi intézményt, e helyett törvényhozással a közvélemény áramlata által nem csak a községészségügy jó adminisztrációja, de a nép jó, gyors és exact gyógykezelése alapjául üdvöské elismert község-orvosi intézmény rendszeresítnek.

Valamint minden községnek van egy jegyzője, vagy többnek egy körjegyzője, úgy legyen minden községben egy orvos vagy többnek egy körorvosa.

Ezen intézmény üdvösségét Torontálban a tapasztalat régente bebizonyította.

Mélyen tisztelt képviselőház! Miután e megye bizottsága eddig hiában kísérlette azt meg, hogy a községeket arra bírja, miszerint azok községekként, vagy legalább több község együtt egy orvos felállításáról gondoskodják; de azt az osztó igazsággal is megférőnek sem tartja, hogy az ily községek szorultság idejében a többi megyei vagy tán épen hazai községek azaz: állam rováására találjanak segítyt, hódolatleltjes tisztelettel folyamodik e megyei bizottság a mélyen tisztelt képviselőházhoz, méltótlasság az egészségi és szegényügy rendezése érdekében, a törvényhozással fennbogatott öngyógyítás elve alapján törvényvel rendelkezni az iránt; miszerint a községek a szerint a mint három-négyezer lakost számlálnak, egyenként, vagy együtt egy községi

orvost a községi pénztár terhére felállítani köteleztesse.

Kelt Torontálmegye közönségének 1873. évi szeptember 10-én s következett napjain tartott bizottsági közgyűléséből. Torontálmegye közönsége.

A temesvári új színház.

Temesvár, nov. 18-án.

Városunkban, mely köztintésekben nem gazdag, csak a közönség áldozathozatala mellett jöhet létre olyasm, hol a közművelődés eszközei képviselve vannak.

Nem hiszem, hogy találkoznék csak egy ember is, a ki az új színház eszméjének megvalósítását Temesvár városa nemestörékvésű polgárainak nem számánba be igaz érdeműl, mely nagy pénzáldozatokkal járt, kivált most, a mai pénzügyi világban.

Százezrekre volt szükség, hogy a belváros egyik legjelenteklenebb helyére, a „harang”-hoz címzett ház telkére és a volt katonai lovarda porondjaira egy palota emeltesék, melyben Thalia és Terpsichore menhelyet fognak találni és jut hely a közel- s távolból körünkbe érkező idegeneknek, kiket még most is ódon házak- és insectákban bővelkedő falak fogadnak magukba, a nélkül, hogy kényelmet nyújtanának az ut fátalalmaitól kimerült utasoknak.

A kívánt százezreket sikerült előteremteni, és míg a részvénytársadélgés, a pénzügy, a ropp s a bukások hosszu sora lezajlott, az alatt lassan-lassan épült a muzsák új temploma, a körülötte, mellette és felette dühögő zivatarral dacolva.

Hányszor lepte el a csüggedés azon kicsinyhitűek keblét, kik saját erejükben soha sem bíznak és következésképp mások kitarításában és szives törekvésében sem nyugszanak meg? Hányszor száryáltak a legrosszabb hírek a már-már kivihetlenné vált vállalat megbukásáról és — valljuk meg őszintén — találkozt is elég oly ember, ki a sötétségben vegetáló férgek természetével bírván, örvendett, hogy a szellemi, művészi és társadalmi élet fejlesztésére szolgáló új intézet létrejönni nem fog?

Mindezek dacára most azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy leírás adhatunk a külsőleg végbefejezéséhez közel levő részvénytársadélgés, vígarda és szállodáról, melynek belső díszítése is már megkezdett és szép remény-nyel kecsegtet, hogy néhány hónap mulva teljesen elkészüljön is fog.

Nézzük meg az épület külsejét. Mindenekelőtt homlokzatát tekintünk meg, mely a pétervádi kapuval áll — még most ugyan nem elég symetriával — szemközti; később azonban a belső várművek lerombolása után egy kis kerttel fog körülvétetni s nagyobb és szabályosabb tere szolgálja.

A homlokzat első tekintetre eszünkbe juttatja a Párisban, a Szajna partjához közel épített théâtre Châtelet-t és a théâtre lyrique-et, mert alól a földszinten három ajtóval bir és arcade-dal van ellátva, felül porticsa van, mely 4 cementes agyagból készült korinthi és két joni oszloppal van díszítve; a porticus felett és alatt, basrelief-módra, sphinx-fejek nyulnak ki diszvirágok tölcseiről, legfelsőbb része pedig vízszintes vonalakban végződik. A homlokzat felső részén kerekded nyílások vannak, melyekbe amourette-ek vagy más egyéb hitregebeli alakok fognak elhelyeztetni.

Az oldalfalakon, melyek világoszöldre meszelve vannak, sűrűen egymás mellett állanak a köböl kivágott ablakok és az ablakok alatti kőrácszatok az első emeleten, míg a többi emeletet ablaknyílásai egyszerűek és a félémelet ablakai mostanig minden dísz nélkülöznek, úgy hogy az újabb párisi és bécsi üzléházakat juttatják eszünkbe.

Az épület belsejében még hiányzik azon kellemes hatású rend, mely a még mindig szükséges faalkotványok és állványok által akadályozva van. Csak a harmadik emeletnek vannak lakói: építészek, nevezetesen az építés fővezetője stb. Ugyan-e harmadik emeleten néhány szobát próbákérf kifestettek már és pedig a modern glatt-stylben.

A vígardó termének csak oldalfalai láthatók, plafondját egy nagy faalkotvány tartja el-

zárva a néző előtt. Ez alkotványon dolgoznak a díszítők. A falat kibélelik máddal és fűszszel rakják meg, melyet aztán tetszés szerint idomítanak. A vígardó termet plastikusan cassette-ekkel ellátva, plastikus rózsákkal díszítve lesz, melyek közül 3 világító testet fogad magába, a többi nagy szellőztetés végett dusan aranyozott és izlésesen készült rostélyzattal lesz úgy betöltve, hogy nyílásait alig fogjuk láthatni. Lesz ezenkívül még hét róza, de csak festve.

A vígardó termének oldalfalai, valamint a karzatok falai nádvakolattal és nagy faltükrökkel fognak ellátatni. Az üres falrészeket most szürkére festik és gazdagon aranyozzák. A karzati rácszatok fehérek, arannyal vegyesek és veres bársonnyal kárpitozva lesznek. A karzati nyílásokat veres bársony kárpitokkal és arany bojtokkal fogják díszíteni.

A nagy terem mellékhelyiségei; a társadalmi, hangversenyi és étteremk stb. fehérlackpapírral, arany díszítvényekkel lesznek ellátva, tetőzeteik pedig szürkére festve. Ugyan e helyen az ablakokat és ajtónyílásokat fehér függönyök és veres bársonykárpitok fogják díszíteni.

A színház belső díszítéséről következő adatokat nyertünk:

A páholyok külső falai fehérek lesznek, arannyal díszítetni és egy léczben bársonnyal dekoráltatni fognak. A páholyok belseje veres színben fognak tapetizotatni, elől pedig aranyozott gyöngyléccskekkel ellátatni. A karzati ülőhelyek, melyeket veres posztóval fedni fognak, úgy mint a zártszéki ülésék, felnyithatók lesznek. Az udvari és vendégpáholy papír helyett, damask-szövettel lesz kirkakva és veres selyemfüggönyökkel ellátva. A nézőter plafondja plastikus leand, 4 medailonnal díszítetnek, melyekben gazdagon festett képek fognak elhelyeztetni. Az egyes vonalok közti téreken pompeji-stylben készült frescoképek fognak díszíteni. A választóvonalok meg-aranyozva lesznek.

Hátra van még a „loggia” s a „foyer,” melyeknek díszítéséről külön kell szólnunk.

A „loggia” szobrászait fog díszítetni és falai pompeji-izlésben festetni. A színház „foyer”-je (társalgási terme) alól márványozott lesz és felül gazdagon festett muzaalakokkal ellátva. A vestibule, vagyis az első csarnok nem lesz márványozva, hanem szürke, mint a bécsi udvari dalmház-é.

Az itt röviden érintett helyek, valamint a kávéház belső díszítése 25,000 forintba fog kerülni.

Ha az összege és a részvénytársadélgés még teljesen el nem készült részei és felszerelvényeikhez megkivántató összeg megleg, úgy újévig az egész elkészülhetne. Mi az eddigi haladás felett őszintén örvendünk és azon kívánsággal járjuk meg sorokat: vajha felébredne városunk minden lakosában az igaz érdeklődés ez új palotánk iránt, mely jövő művelődésünk és társadalmi érintkezéseink gyu-pontja leand „Tem. L.”

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Debeljacsa, novemberhó 17-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Az ujonnan bekebelezett határőrvidék két választókerületében választás már megejtetett s fájdalom mind két kerületben a nemzetiségi párt ulti diadalát. Annál sajnosabb a tény, hogy a fehértemplomi kerületben csak 18 német segítette győzelemre Babes Vinczét. Ha e körülményt figyelembe veszem, mely sajnálkozomást kell kifejeznen a fölött, hogy találkoztak, kik a hon ellenségeinek alkotmányellenes actióikban segítkezett nyújtottak.

Ezek után feszült figyelemmel várjuk a választás eredményét, a pancsovai kerületben. Mely megindulással kell tekintes szerkesztő urat arról is értesíteni, hogy itt Debeljacson, mely tiszta magyar ajku, némelyek magukat el hagyják az Omladinsták által kábitatni s baloldaliaknak valván magukat, az Omladinstákhoz szandékoznak csatlakozni. A mily megdöbbentőleg ép oly fájdalmasan hat ream ezen érzet; mert nem vagyok képes felfogni azon indokot mely egy hazáját szerető magyar honpolgárt arra indítson, hogy a honellenséget gyámolítsa. — Gondolják meg tisztelt debeljacsi honpolgár-társaim! hogy mit cselekszenek!

— E poharat ürítsd a falusi róza, Lytynszky Anna egészségére! — Valóban kell ismernem izléseket; nem hittem volna, hogy terved oly pompásan sikerül. — Vedd fáradozásod jutalmát, s e szavakkal Wladislaw erszényét a szolgál lábához veté.

Talán épen ez órában szórta Lytynszky átkait Wladislaw-ra, míg leánya zokogva rejté el arcát, mintha mindenki látná tőle elrabolt azt, mi neki a legszentebb — a bűcsület... Annára lesújtólag hatott amaz égi óra; Ő, ki mindenben a helyégek leányainak példányképe volt, most mindenkitől megvetve, mint a bűntől fertőzött állt azok előtt. Mi legyen az?... Legyen még tovább is a gyűlölet tárgya?... Vagy örökre rejté el a világ előtt lelkét?... Megfelel reá ő maga szegény!

A mint Feodorovits másnap beköszönt, lábaihoz veté magát Anna: — Irgalom! Kegyelem!... Csak te, ki oly nemes-szívű vagy, te ne vess meg! Kívánságodra itt azonnal feláldozom életemet; tipord össze lábaidal testemet; csak ne kétélkedjél önzetlen szerelmemben — esdeklet a porléány.

Feodorovits hidegen taszítá el magától. — Menj előkelő kedvesedhez, az csókolja le

TÁRGYA.

Egy oroszországi életkép.

(Közli Klein Lajos.)

(Vége.)

Anna sehogysem bírta rémképeit elűzni; Ha tánczolt elhibázta az együttes szökelést, ha barátneival beszélgetett, mindig elfeledte a mit mondani akart; gyakran egészen fenhangon beszélt önmagával; eltűnt előle az egész vígardó társaság, egy férfi alak állott előtte, Anna visszautasító kifejezésére eltűnt az, de csakhamar rémséges alakban nyultak visiói, míg végre a lelki harc fáradoalmától elnyomtatva mély álomba szenderült, melyből csak Jordaki tompa hangja riasztá fel.

— Ne bobiskály Annaescám! Jöjj csak velem, majd elűzöm álmodásodat. — Mire Anna kezét megragadva, tova vezeté.

A leány, mitemm gyanítva, követé Jordakit; hiszen atyja jó ismerőse volt; talán keresték; vagy Feodorovits érte jött, hogy haza kísérje.

Végig haladtak a hosszú folyóson, míg nem egy ajtóhoz jutottak. Az ajtó — talán a léptek hallatára — belülről valaki által nyitlatott.

— Hová vezetsz Jordaki? — kérdezé a leány.

— Egy kis meglepedés szende galambocskám, valaki nagy epedre vár odabenn, csak lépj be bátran — mosolygott a vén róka.

Anna egy pillanatra megállt az ajtó előtt, mintegy elhatározandó mit tevő legyen; de megkésétt, mert Jordaki egy szökéssel a szobába ugrott vele s ugyanazon pillanatban el is tűnt.

A szobában Wladislaw úrfi állott a leány előtt.

Anna tekintetére Wladislawot a láznak egy bizonyos neme futotta át; úgy állott előtte, mint a hadvezér kétségess pillanatokban, ki nem tudja, neki rohanjon-e, vagy visszavonuljon; de győzött az ördög sugalta akarát; egy ugrással neki rohant s áttölelte karcsu derekát és csókokat nyomott pirosó ajkaira.

A leány felkiáltott, s kibontakozva a ragadozó karjaiból, az ajtóhoz szökött; — de az zárva volt, hiába törekedett szabadulni.....

Már derengett a reg, midőn a vendégek oszoltak; a csengetyű hangja hirdeté a falun átszáguló szánok menetét; a kastély eddigi zaját bús némasság váltá fel, mintha szomorú eseményt gyotrolna.

Ki tudja, mit rejt magában a holnap, a holnapután?... Nem-e annak vesztélyes óráit hirdeti, most a kastély némassága? Ki mondja azt meg?... Az idő folyása!

Wladislaw úrfi francia barátaival egy félre-eső szobában még folytatták a vígardást, fejüket a pezsgő okozta súly lehatja; az üres palackok barikádként állottak körülöttük; a mör már erőt látszott venni az urakon; már Ábrám kebelére szálltak, a melyből a fordulásoknál a palackok csörrenése ismét kiragadta s ujjalag áldoztak Bachusnak.

Jordaki egy sarokban ült, — várandó az urak parancsait, — bormámorem fejét mellére hajtva, küzdött az állommal, mely elnyomni fenyegeté.

— Hej, Jordaki! — kiáltott reá Wladislaw — te vén patkány lépj ide asztalunkhoz!

Jordaki felszökött helyéből és czölöpként állott urra előtt: — Parancsoljon uram!

A baloldali győzelmére a pancsovai kerületben nincs semmi kilátás s csakis Deák Ferencz és Miletics zászlója van kitűzve, s minden becsületes honpolgárnak azon zászló alá kell sorakozni, mely honfiai eszméket táplál. Ha emlékeznek tisztelt polgártársaim az újvidéki választásra, hol a baloldal semleges állást foglalt el s ezektől függött a döntő szavazás; a baloldali kör abban egyezett meg, hogy az ugyan némi képen eltérő vezérelveknél hódoló, de mindenesetre hazafias érzelmi deákpárti jelölthöz csatlakoznak s nem engedik a honellenes jelöltet az országba. Az eredmény megmutatta, hogy az újvidéki baloldaliak tisztán hazafias érületüknek engedve, a haza barátját s nem ellenségét küldték az országba.

Azt hiszem, hogy tisztelt debeljacsi polgártársaim előtt is e szent mondat fog szemük előtt lebegni: **a haza mindenképpen elött.** S örökös és lemoshatlan szegényünkre való, ha téllenséggel úgy pedig mi még sajnósabb volna, ha szavazatunkkal győzelemre segítenék saját ellenségünket.

Fogjunk mi kezét azokkal, kik az alkotmány tiszteletét fenntartani óhajtják. Ezen hazafiának jelöltje pedig Stojacskovits Sándor úr, s azt hiszem, hogy Debeljacson nem fog találkozni egyszem, ki a magyar hazának szegényét okozná.

Egy debeljacsi baloldali.

VEGYES.

Balla Gergely bűnpereiből s életrajzából a „M. U.” a következőket emeli ki: Balla Gergely egyszerűen csak Balsághy László név alatt mutatta be magát borsodmegyei Tibold-Darócson Csepessányi Tamásné özvegyasszonyánál, kinél gazdatiszti állomást kapott; ott meg is nősült, Kuzanovics Klementina k. a.-al. — Keresztlevelé, melyet az alkalomból előmutatott, Balsághy névre szólott, Kiss György lelkész által volt aláírva és annyit mondott, hogy Balsághy 1828. október 24-én született.

Ezen név alatt élt Borsodmegyében, és a 60-as évek mozgalmaiban, politikai életben az ügyes és értelmes Balsághy oly szerepet vitt, hogy néhány barátja őt báró Wesselényi Miklóshoz hasonlítgatta.

Hogy ez mennyiben volt döntő életére és terveire nézve, azt nem tudni, csak annyi bizonyos, hogy már 1861-ben mutatott nevének egy állítólag báró Wesselényi Miklós által aláírt végrendeletet és egy hamisított keresztlevelét, a mely szerint ő Wesselényi fia volna. A Wesselényi család ügyvéde, zilahi Szikszay Lajos mindent elkövetett, hogy a csalót lealcazza: nagy fáradozással és vagy harmadfélt ezer forintnyi költséggel sikerült is neki Balsághy Lászlónak a makói fegyházból megszökött Balla Gergelyvel való azonosságát annyira constatálni, hogy Ballának elfogatása törvényesen lehetséges volt.

Az elfogatásra az előkészületek egész titokban történtek, az ál-Wesselényi mindazonáltal megszökött.

Már augusztus 15-én kapott egy névtelen levelet, melyben arra intik, hagyja el Debreczét, mert ott veszély fenyegeti. Balla e levelé után Tarcalba ment, ifj. Mándi Péterhez, mert azt hitte, hogy ez irta e levelet; tévedett, de Mándi mégis tudott annyit, hogy megbuktatására gyűjtik az adatokat, azt ajánlotta tehát neki, menjen tul a Dunára, fegyelmegyei Nyékre, a hová ajánló levelet adhatna neki Balassa Antalhoz.

Balla erre Tokajba ment Nagy Gersonhoz, itt megtudta, hogy ez irta az említett levelet és az esti vonallal Debreczenbe ment, hogy itt előkészítse szökését.

Ott azonban minden készen volt már az ő fogadtatására; mikor az omnibuszba ült, az elfogatására kiküldött rendőri biztos melléje ült és midőn a kocsi a városház elé ért, felszólította Ballát, hogy kövesse. Balla már nem egyszer volt ily helyzetben, most is szökést próbált; tászkáját a biztos laba elé veté és gyorsan kiugrott a kocsiból; Juhász megragadta kabátját, de Balla úgy tett mint József Potiphar nevével: a biztos utána futott; Balla egyszerre megáll, pisztolyt szegesz és meg akarja löni a bizost; de a pisztoly csütörtököt mond; Balla még egyszer pisztolyt szegesz a biztos mellének, de az kirántja kezéből a fegyvert, több arra menő segítségével megkö-

tözi Ballát és bekíséri a városházba, a honnét aztán Nagyváradra vitték.

A nagyváradi börtönében Balla ismét szökési kísérletet tett, elkészített egy több öl hosszúságú kötél hágcsót, melyet azonban még idejekorán elvettek tőle.

Az államügyesség a Balla elleni vádat a következő 12 pontba foglalja össze: 1) A makói örök bántalmazása és lefegyverzése. 2) Rédei István kocsiának és lovainak elrablása. 3) A Maros partján egy csónak elidegenítése. 4) Erőszakoskodás, melyet Nagy Pál tanyáján három pandur ellen elkövetett. 5) három ló és egy kocsi ellopása. 6) Tóth László vancsói földbirtokos kirablása. 7) Egy 1859-ben okt. 14-ről kellezett keresztlevelé meghamisítása. 8) A polgári perhez előmutatott négy okmány hamisítása. 9) Hamis eskütétel. 10) Váltóhamisítás 20,000 ft. erejéig. 11) gyilkolási merénylet Juhász Imre ellen, és végül 12) erőszakoskodás és súlyos testi sértés Sipos Szusanna ellen.

Másod vádolt Mándi Péter bűnrészesnek nyilvánították, mert Balla Gergely házánál tartogatta, és midőn ennek elfogatásáról a hírt vette, figyelmeztette Ballát, hogy szökjék Dunántulra, s ő majd segíti fogja tovább.

Elnök felolvastatja azon ítéletet, melyet a nagyváradi törvényszék hozott 1852. aug. 12-én.

Elnök. Mikor és kikkel szövetkezett a makói fegyházból való szökésre? Vádlott. Senkivel. Ott töltöttem egy sanyaru telet, ki sem bocsátottak börtönömből s az ajtó ablakán át adtak ennem, mikor a porkolabomnak tetszett. Egy nap templomba kísérték benünket. Utközben az öröktől elvettük a fegyvert én és Halász Pál, fegyvertársam; egyrésztünk elmene-kült, 5-en utunk, 4-en visszamaradtak, kiket vissza is kísérték a börtönbe. Menekültem azért, mert Krisztus is menekült, mikor a zsidók üldözték. (Derűtség.)

Felolvastatnak ezután a véle szökött fegyenczek vallomásai. Ennek egyike azt mondja, hogy Balla, másika, hogy Halász Pál vette el a fegyvert az öröktől.

Tanuk hallgattatnak ki, de ezek a dolog régi levén, esküt ajánlani nem mernek.

HIRHARANG.

§ (Nyilatkozat.) Rónay Mór és Balás Frigyes urak között felmerült becsületbeli ügy a mai napon előtűnk lovagiasan elintéztetett. — Kelt Ittében, 1873. évi nov. 16-án.

Parclitich Rákóczy Zsigmond, Iszékuz Antal, Brandner Ferencz, Lászlóffy Simon.

§ Torontálmege bizottsága decemberhó 1-én rendkívüli közgyűlést tartand. Erre vonatkozólag a Deákpárt, az ülést megelőző napon, az esteli órákban előzetes tanácskozányt fog a párt szokott helyiségében tartani, melyre a párt tagjai tisztelettel meghívotnak. Dániel János, elnök.

§ Mint értesülünk, a legközelebbi megye gyűlésen egy érdekes tárgy fog szőnyegre kerülni. Tudnillik: Az 1-ső számú huszár-ezrednek egy százada Czrepaja és Neudorf községekben volt beszállolva, a század azonban a két községgel nem levén megelégedve, alkalmasabbnak találta Glogon és Jabuka községeket; és az ide leendő áthelyezésről a kerületi hadparancsnokság étesítését csak az alispáni hivatal. Ez azonban, minthogy e tárgyban a megyei közgyűlés intézkedik ez ellen tiltakozott. A hadparancsnokság fellebbezése folytán a honvédelmi ministerium azt említett huszár-század átszállolását meghagyta. Az alispáni hivatal ez ellen szintén óvást tett, azzal indokolván, hogy az átszállolást hivatalból nem eszközölheti, hanem ezen jogot a megyei közgyűlést a kerületi hadparancsnoksággal egyetemben illeti. Nehány nap előtt azonban, míg mielőtt a megyei közgyűlés határozott volna, az alispáni hivatal azon étesítést vette, hogy alkérdéses hárszázad csakugyan áthelyeztetett Glogon és Jabuka községekbe. — E tárgy most a jövő közgyűléshez fog beterjesztetni.

§ Beeskerekben már annyi a főispáni jelölt, hogy akár a por persah unjonnan szervezendő egész országát elláthatnók a különféle candidátsokkal. Ezek legalább most meg vannak kímelve attól, hogy nyíltan szidják, mert mind egyik fel attól, hogy főispán lenne, pedig a főispán kegyére nagy szükség van. E napokban is, mint hírlik, egy valaki Palik-Ucsevnik jelöltségét

hangoztatá, másnap már úgy 6 magas kegybe ajánló levelé adatott fel Furlakra.

§ Stefulich Mihály tisztelt polgármesterünk kezdeményezése folytán a téli időszakban 24 huszár-előadás fog tartatni jótékony célokra. Mint értesülünk, a beeskereki hölgyek nagylelkűen támogatják a polgármester úr nemes intencióját.

* Új Tiszahid Torontál- és Bácsmege között. Az új Tiszahid, mely Zentánál Torontálmeget Bácsfal összeköti, néhány nap mulva fog a közlekedésnek átengedtetni. Ez alkalomra különféle ünnepélyekre tesznek előkészületeket, a többi között nagy népünnepele fog a török halmokon rendeztetni.

§ Az eleméri határban a napokban másod termésű búsakalászatok találtak, melyeknek magvai zöldek ugyan, de tökéletesen ki voltak fejlődve.

§ A fehértemplomi választókerületben Babes Vincze 10 szavazattöbbséggel lön megválasztva Bissingen gróf ellenében. Ezen veszteség egyik főoka a „Temesi Lapok” szerint abban rejlik, hogy 18 fehértemplomi német a nacionalistákkal csatlakoztak, s a kir. törvényszék tagjai magukat be nem iratták.

§ Egy bizonyos család minden áron nagyobb birtokhoz akarván jutni, oly birtokra vetette szemét, mely már négy részre el van osztva, s annak ötöd részét kívánja. — Az egyik birtokosnak jó barátja őt meglátogatván az kérdi tőle, hogy „hallottad-e barátom, hogy X. birtokotoknak ötödik részét akarja annectálni.” — „Azt bizony megkapja mindenesetre — felelele amaz — mert a birtok négy részre úgyis el van már osztva, s így az ötödik részt bátran elveheti magának.

* Petőfy szobrának vázlatát november 17. mutatta be Izsó a bizottságnak és a művészet kedvelőinek. A bizottság és közönség egyhangulag meg volt elégedve a mintával, csak Orlay Soma ajánlá, hogy a jobb kéz mozdulata kissé mérsékeltesse. A művész egy díszes piedestálon állítja elénk a szabadság nagy dalnokát minden mellekés jelvény, lant és kard nélkül, csupán az ő historikus köpenyében; felemelt tekintetét kissé jobbra fordítva, bal kezében egy kihajló iratkezeset tart, míg jobbját, melyre a redőzetes köpeny van illesztve, kebléhez szorítja, és azt az eszmét testesíti meg, midőn mondá: „Tied vagyok, tied hazám!” A szobor nagysága 12 1/2 láb s a piedestál 22 lábra van tervezve, s hátterét a szép Heinrich-ház fogja képezni, miáltal a megdicsőített költő tekintete a szabad nagy Dunán le Magyarország azon tája felé fog esni, hol ő született.

* Liszt Ferencz oly nagylelkű tényéről vesznünk tudomást, mely alkalmas nagy mértékben meglepni az összes mivel magyar közönségre. Az ünnepelt ugyanis tegnap meglátogatta a muzeumot s nagy érdeklé vizsgálta a különféle gyűjteményeket. Távozása előtt megkergte a muzeum igazgatóját, sziveskedne néhány üres szekrényt az ő rendelkezésére bocsátani, miután azt a gyűjteményét, mely jelenleg Weimarban őriztetik, a nemzeti muzeumnak szándékozik ajándékozni. E gyűjteményben sok értékes és nevezetes mükines foglaltatik. A többi közt ott van az a diszkard is, melyet 1840-ben kapott a magyar nemzetől, továbbá egy művészileg készült váza, az orosz akor ajándoka, melynek értéke 30 ezer frankra becsültetik; az a két koszoru, egyik arany, másik ezüst, melyekkel csak az imént, 50 éves jubileum alkalmából tiszteltetett meg, és számos egyéb emlék. A gyűjtemény összes értéke megüti a 300.000 frankot.

* Bobdai ifj. Gyertyánffy Dávidné, ivandai Karácson Vilma, — bobdai Gyertyánffy Bertha, nagy-szent-miklósi gróf Nákó Kálmáné, Erzsébet császárné s királyné ő Felsőge palota-hölgye, n.-sz.-miklósi gróf Nákó Kálmán cs. kir. kamarás, férjével és Sándor fiával; — özvegy Patrúány Gyertyánffy Terézia saját — és elhunyt testvére gyermekei s unokái nevében, legmelyebb fájdalommal jelentik szeretett férje, áldott edesatyja, ipa, nagyatya, testvére s nagybátyjuk **bobdai ifj. Gyertyánffy Dávid** úrnak 1873-dik évi november 16-án éjjeli 12 óraker, életének 76-ik, boldog házasságának 46-ik évében, hosszas betegeskedés, a halotti szentségek átjatos felvétele után, agyszélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. — A boldogult hült tetemei folyó novemberhó 19-dik napján délutáni 3 óraker fognak, Deák-téri 54. sz. házából, a róm. kath. vallás szer-tartásai szerint, a kerepesi-úti sírkertbe ide-

iglenesen eltakaritattni; az engesztelő szent mise-áldozat f. november 20-án d. e. 11 óraker fog a ferencz-rendiek templomában az egék urának benuttatattni. Áldás és béke hamvaira!

* Az új telepítvények tárgyában készült törvényjavaslat szövege, mint értesülünk, véglegesen megállapított, s így ezen törvényjavaslat legközelebb a törvényhozás elé fog terjesztetni.

* Az igazságügyministeriumban — mint értesülünk — megkezdettek azon előmunkálatok, melyeknek célja a végrehajtói intézmény körül mutakozó kirívó hiányokat és visszaéléseket megszüntetni.

* Deák Ferencz, ki az utóbbi napok alatt lábzan is szenvedett, az elmúlt éjjel ismét rosszabb lett s az éjszakát álmatlanul tölté. Reggel felé azonban elszenderedett, délelőtt jobban lett.

* Deákpárti áldás czim alatt a „Zastava” 128-dik száma élén egy kárörvendő cikket hoz, melyben kormányunkat minden rozsaszal vádolja s egyebek közt így ír: „A babyloni torony építésénél lehetett csak oly zavar, mint a minő beállott ama férfiak közt, kiknek az ország sorsa kezében van. S e zavar s kuszálság, mely a helyzetet jellemzi, onnan támadt, mert belátták, hogy az állam élet-hajója fel-tűnőleg az elsüllyedés felé evez. — A „Zastava” persze mind e bajt a magyarság állami törekvéseinek tulajdonítja, s különösen kiemeli, hogy a ministerelnök is november 8-ki országgyűlési beszédeben csak egy nemzetet említett, mely alatt a magyart érté, de azonkívül még itt vannak a szerb, rumén, lot, német és egyéb nemzetek is! Koldulás és megvetetés jutott most Magyarországnak osztály-résztül s mindezt köszönhetik államférfiaiknak Andrásytól kezdve le. S még az embereknek van szemük másokra mutatni, mint államveszélyesekre!” Ime a hála a határörvidék polgárosításáért.

* (Magyar népiskola Pancsován.) A „Budapesti Közlöny” értesülése szerint Pancsován f. hó 8-án nyitott meg az ottani első magyar népiskola első osztálya, mely Weifert Károly házában van elhelyezve. A megnyitás Suttág János kir. tanácsos és tanfelügyelő jelenlétében történt. A tanítás f. hó 10-én vette kezdetét.

* (Cholera-statisztika.) Az országban dü-höngött, sőt némely vidéken még most is pusztító cholera-járványról szóló legújabb hivatalos kimutatás szerint mely november 1-jeig terjed, a folyó 1873. évben előfordult hazánkban összesen 433,295 hivatalosan bejelentett cholera megbetegedés; meggyógyult ezek közül 247,718, meghalt pedig 182,599 egyén továbbá apolás alatt maradt 2978. E számba Horvát-Szlavonország és a határörvidék kerülete nincs be-foglalva, sem pedig a felvidéken és Budán már a mult 1872. végén föllepet járvány áldozatainak száma, úgy, hogy ha ezeket hozzávesszük: kiderül, hogy az 1872—73-iki cholera-járvány kerekszámában bizonyára legalább kétszáz ezer áldozatot ragadott el a magyar korona területéről. — Fölér e szám egy-két véres háboru pusztításával.

* (Véres összeütközés.) Mint a „N. N.”-nek jelentik, Eszéken a napokban a kir. pénzügyörsgnek vizsgáló volt halászkokkal, mely alkalommal két ártatlan halász jelentékenyen megsebesült. A vizsgálat folyamatban van.

* A choleraárvák javára Fiume város közönsége a fiume-károlyvárosi vasut megnyitása alkalmából 1000 ftot adományozott. Baján három gyűjtővir mellett 137 forint 86 kr. gyűlt össze.

* (Egy nemzetiségi lap bukása.) A Versecz városában megjelent „Wrscosanin” című nemzetiségi párti szerb lap, mely Pancsován, a Granicsár és a Narod mellett méltóan helyet foglalt, szerkesztője, Kamenarsky tanító, kijelentése szerint többé megjelenni nem fog. E lap bukásának oka, hogy támogatói lassan-lassan mind visszahúzódtak és segélyüket e hazafiatlan vállalatól elvonaták. Valóban a verseczi szerb-ség ily államellenes lap megbuktatásával be-bizonyítja, hogy sokkal jobb hírenél és megmutatá a Miletics-drabantoknak, hogy köztük bizony nincs mit keresniök. S bogom!

* A vasuti szabadjegyekre vonatkozólag a közlekedési minister egy rendeletet intézett a hazai vasutakhoz, melyben az országgyűlés ismért határozatára hivatkozással, fölszólítja azokat, hogy felévenként beküldjék azok névsorát, kik szabadjegyet élveznek. A rendelet elősorolja

arczodról az álkönyeket... Oh Feodorovits oly szegény!... Feodorovitsnak nincs egyéb vagyona mint becsülete. Hogy léphetne a gazdag, nemes fiával a sorompókba.

E szemrehányásokra Anna összerogyott. Feodorovits pedig a bosszu kifejezésével talán örökre „Isten hozzádot” mondott a Lytynszky háznak.

* * *

Pár nap mulva hajtóvadászatot rendezett a Wasylkoff család; a falu lakói mind kirendeltetést a hajtáshoz.

A meghatározott órában jel adatott általános indulásra; az uri társaság szánjai nyíl-sebességgel szágultak a kemény rétegen; a vadászskürtök vígan harsogtak a téli légben. Talán egy menybemenő lélek emelkedését hirdeti?...

Már messze elhagyták a helységet, a melynek már csak a magasabb házak kürtöinek füstoszlopai látszóttak, a midőn az előlmenő szánok megálltak, mi az egész számmenetet hátrálta.

Mi az?

— Egy szerencsétlen nő hulláját hozzák; a halászlékeknel fogták ki — kiálltának az előmenők.

Az egész vadász-társaság összecsozdult, megtekintendő a hullát; Wasylkoff urfi első látásra felismerte Anna holt testét; — elszápadott, azután hirtelen elfordult s parancsára szél-sebességgel tovahajottak; a kürt ismét vidáman hangzott; pár perc mulva feledve volt az egész esemény.

Feodorovits-sel is találkoztak a hullavivők; nem kérdezte kit visznek, ő már tudta, hogy kedvesét holtan huzták ki a folyamból; néman haladt el mellettök; szemében vad tűz égett; hisz nem siratni megy; nem Feodorovits ő már, hanem egy bosszulós nemesi, ki csak vért, halált kiált...

Este, a midőn már a köd elborítá a lát-határt, mintha fátyollával a végzeteljes nap eseményeit elborítani akarná, érkeztek haza a vadászok; nem azon sebességgel a melylyel kihaltak; a vadászskürt nem hirdeté érkezéseket.

Az első szánból Wladislaw urfit emelék; vigyázva, lassan; halálos sebe volt mellén; a másikkól Feodorovits lökedett ki, kezei hátra-kötte, haja ziláltan függött homlokán.

Ugy beszéltek el az eseményt, hogy vadászát alkalmával egy bokorból előtört Feodorovits és mielőtt akadályozhattak volna, kését Wladislaw mellébe döfte.

Kétségbeesetten tördelé kezét az öreg Wasylkoff fia ágyánál. A szomszédvároskából hívott orvos úgy nyilatkozott, hogy az urfi aligha éli át az éjt.

Reggel a kápolna tornyáról a lélekharang jaj-duló hangja vegyült a néma légbé, — az urfi haldozott....

Lytynszky Annát harangszó- és áldás nélkül süllyezték a kemény földbe; a fiatal Wasylkoff pedig nagy pompával kísértetett az örök nyugalom helyére, a családi sírboltba; a sírbolt vasajtájának dongása zárta be a vég-tiszteletet, egyszerűsége ifjú életét; ugy hangzott a tompa dongás, mintha egy szerencsétlen atya átkozódásainak viszhangja lett volna.

Feodorovits megkötözöttlen ült börtönében; setét gondolatok vonultak át elméjén, a midőn Jordaky s néhány szolgáló hozzá belé-pelt; kihurcolták a kastély udvarára; ruháit testéről tépve, egy karóhoz kötözték.

Az öreg földbirtokos egy terem ablakánál

szemlélte francia vendégeivel a rémes jelenet-t; a szolgálk minden ostorútése hasitást hagyott Feodorovits testén; egy jajhangot sem adott a fiatal jobbágy; testét a vér elborította és odafagyott; háta egy nyers hústömeggé üttetett; feje lehanyatolt és teste mintegy önmagába roskadt és — meghalt!

A francia vendégek borzadályal fordul-tak el a lábánytól a teremről már távozni akartak.

— Kérem uraim! — szóla Wasylkoff — ez még csak első szakasza volt a színjátéknak, most következik a második érdekesebb.

Ez alatt Jordaki parancsára a halottat fel-állították, fejére vizet öntöttek, mely testén végig folyt és néhány perc mulva egy jég-réteg övezte. Minél több vizet öntöttek az áldozatra, annál vastagabb lön a jég-réteg; addig folytatták ezt, míg egy idomatlan, üvegnek tetsző tömeggé változott.

Igy büntetnek nálunk Oroszországban — szölt megelégedés hangján vendégeihez az öreg Wasylkoff — most menjünk étkezni!...

azokat, kik a képviselőház említett határozata által nem érintettek. E szerint szabadjegyek adandók a távirai személyzetnek, a fennálló szerződés alapján; a ministerium által kijelölt postahivatalnokoknak, állami, illetve köztörvényhatósági tisztviselőknél, midőn hivatalos ügyben járnak el és a mennyiben utazási általánynál nem élveznek; az osztrák-magyar vasutársulatok tisztviselőinek, ha hivatalos ügyben utaznak; közegészségügyi küldötteknek; magasabb állami tisztviselőknél, a mennyiben az a pálya érdekében fekszik; egyes utazásra szabadjegyek adhatók a kulturális vagy humanitási célokból utazóknak is, az illetőségi helyre szállítandó tolonczoknak, lelenckeknek. A többi szabadjegyeket a vasutársulat saját belátása szerint állapítja meg, de a minister fenntartja magának azon jogot, hogy a bekívánt félévi kimutatások után azon szabadjegyeket, melyek e rendeletnek nem felelnek meg, eltörli; minden szabadjegyen az illető tulajdonos sajátkezű aláírása foglaltassék, hogy kétegy esetben az ellenőrzés megtörténhessék. Kivételnek a képviselőházi határozat alul a német vasutak egyetelének szerződésileg biztosított jegyei és azok, melyeket az osztrák-magyar vasutársulatok egymás tisztviselői részére a szolgálat érdekében kölcsönösen kicserélnek.

(Vasúti forgalom szeptemberben.) Az üzletben levő osztrák-magyar összes vasutakon, melyek együtt vége 1949.07 mérföldnyi hosszúságot tesznek ki, f. évi szeptember havában szállított mindössze 4,481.715 személy és 54,650.084 mázsa áru. Mindezen szállítmányokért az összes bevétel 17,409.074 ftrra rugott, tehát a múlt évi szeptemberi bevételt meghaladta 7,427.060 mázsa áru. A magyar korona területén létező s innen osztrák területre is átnyúló vasutak szeptember havi üzleteredmények nagy táblázatban közölt kimutatást térszűke miatt egész terjedelmében át nem vehetvén, ez alkalommal csak azt emeljük ki, hogy az összes vasutalozásban legjövendőbb a magyar állam tulajdonát tevő budapest-salgótarjáni vonal, a mely mult hóban is mértőföldenként 19,930 ftrt vett be. Ezen vonal után következnek az osztrák államvasut mértőföldenként 16,382 ftrtal, a déli vasut 10,998 ftrtal.

Közgazdaság.

Gazdálkodjunk a takarmánnyal.

November eleje — nem lesz tehát felesleges a telettelről néhány szót a nagyérdemű olvasó és gazdaközönséghez intézni, annyival is inkább szükségesnek látom ezt, mivel e mostani év, a rozsdás és szárazság következtében, egyike volt amaz ó-testamentomi rossz éveknél.

Először is a szárazság következtében széna, mint az a száraz években lenni szokott, jó, de kevés teremhetett; sarju, kivéve a vizenyős és lapos vidékeket, kevés vagy semmi; szalmánk kisebb nagyobb mértékben mint rozsdás, poros, iztelen, szóval táperő nélküli; egyedül, fájdalommal mondván, a tengeri-szár az, mely a szárazság következtében vékony, s bár kevés táptartalommal bír, de az etetésre alkalmas; s hogy késő ne legyen abrakolni az indulás percében, ne várjuk be kedves bajtársak az alig mult 1863-ik évben tapasztalt nyomort, a midőn barnainkat majd a kitelettelért, majd felébe adni voltunk kénytelenek, s több vidékeken az épületek fedelzetére szorultak. Kezdjük meg tehát, míg nem késő a takarékos etetést, tegyük jó helyre a rövid és vékony tengeri szárat, takarassuk el polyváinkat, burgonyánkat és répánkat és mindjárt a beszorulással kezdjük meg a szeeszkavagást; higgyük el, késő lesz kapkodni márcziusban, a midőn már majd a tavaszi munkákat kellene elkezdni, s barnainkban alig lesz a jártányi éró.

Erre azt mondják sokan: „vékony takarmány az a tengeri-szár és polyva” — nem is értem én ez alatt a csupán ezzel való tartást, hanem ha erre töl eljén a burgonyát, később a répát megvágván, csak pár fontnyit is darabonként ráhintek; marhám, ha nem hisznek is, de erőben maradnak, később olaj-pogácsa, vagy a már eladott gabonaműnek utáni ocsu, a jól kezelt, és penésztől megmentett aljas tengeri, végre néhány mérő árpa megdarálva, kiegészít a különben igen sokba kerülhető bajból.

Az egyesült magyar gőzhajózási társulat f. évi szeptember 24-én tartott közgyűléséből kiküldött alólirt bizottság volt az elsőbbségi részvény-aláírások gyűjtésével s a befolyó pénzeknek biztos elhelyezésével megbízva. Miatán az eddig történt részvény-aláírások oly feltétellel érkeztek a bizottsághoz, miszerint azok csak a társulat fenállása esetében legyenek a lebegő adósságok fedezésére fordíthatók, s miután a f. hó 15-én

tartott közgyűlés a társulat fenállása iránt végérvényes határozatot hozott s ezen kérdésnek, valamint az esetleges feloszlásnak is kimondása a december 6-iki közgyűlésnek hagyottot fen; — kérjük a még kintlevő aláírási íveket a lefizetendő óvadékkal együtt továbbra is a bizottság elnökéhez, Ráth Károly úrhoz (váci utca 14.) beküldeni.

Azon nem remélt esetre, ha a közelebbi közgyűlés a vállalat feloszlását határozta el, a bizottság elődázhatlan kötelességének ismerendi, a befolyt pénzeket az illető aláíró uraknak azonnal visszaküldeni.

Budapest, 1873. november 17-én.

(A 15-ös bizottság. — Iparegyesületi ügyek.) Az országos m. iparegyesület nemzetgazdasági szakosztálya nov. 14-én tartott gyűlésében az Ausztriával fenálló vám- és kereskedelmi szövetség feletti véleményadás céljából azon alapkérdést tárgyalta: vajjon Magyarországra nézve az Ausztriával való egységes vagy a külön terület előnyösebb-e. E kérdésre vonatkozólag egy Horn Ede, Matlekovics Sándor és Mudrony Soma tagokból álló albizottság volt kiküldve a szükséges adatok előterjesztése végett. Ez albizottság megállapodásai nyomán Mudrony Soma egy munkálattal terjesztett elő, mely szerint az albizottság megállapodásai a következő pontokban culminálnak:

1. Az egységes vagy külön vámterület kérdésének politikai hordereje nem vonandó be a szakosztály tárgyalásának keretébe.
2. A mi a pénzügyi szempontot illeti, tagadhatatlan az, hogy külön vámterület után nagyobb jövedelmet vehetne be a magyar állam a vámokból, mint a mennyi javára jelenleg számítatik. Előadó számítása szerint a nehézség nélkül bevehető többlet mintegy 20 millióra rug, Horn és Matlekovics ellenben ily számításokba belebecsélkezni nem kívánanak.
3. A kérdés nemzetgazdasági oldalát illetőleg constátaltatik, hogy az albizottság egyik tagja sem kívánt védvami álláspontot állani. — Ellenben azon kérdésre nézve, vajjon nemzetgazdasági szempontból a külön terület előnyös vagy káros volna-e, a bizottság nem tudott egyetértésű megállapodásra jutni, Horn és Matlekovics nemzetgazdaságilag károsnak, előadó előnyösnek tartván a külön területet.

Ezen előterjesztés felett több, a tárgyalás formalitásaira vonatkozó felszólítás után, a részletes tárgyalás megkezdődvén, a szakosztály Mudrony Pál, Vidliczky és Nagy György felszólalásai után egyhangulag elfo-

gadja azt, hogy a szakosztály a kérdés politikai oldalát mint a szakosztály körébe nem tartozót, figyelmén kívül hagyja.

A 2. pontot is, a szakosztály a számítások vizsgálatába nem bocsátván, rövid eszmecsere után elfogadja, kinyilatkoztatván, hogy a külön vámterület mellett nagyobb bevétele lehet az államnak a vámokból, mint az egységes terület mellett.

Ezekre nézve nézetkülönbség nem lévén, a vita lényege a 3-ik pont körül fog forogni, vagyis azon kérdés körül, vajjon nemzetgazdaságunkra az egységes vagy külön terület előnyösebb, illetőleg károsabb-e.

A kérdés érdeméhez szótolt Nagy György, határozottan a külön vámterületet pártolván, — indokai röviden következők: Magyarország geográfiai és természeti viszonyainál fogva alkalmas arra, hogy nemesak nyeresztermelő, hanem iparos állam is legyen; és noha az iparfejlettség nálunk már századok előtt megindult, tény az, hogy az ipar ki nem fejlődött. — Ennek oka az eddig Magyarországgal ellen kértett vámpolitikában rejlik. Ezért szükséges a vámterületet elkülöníteni és helyes vámpolitikát üzni. — Ezt minél előbb tennünk kell, mert minél később teszük, annál jobban elmaradunk, s annál nehezebb lesz a többi haladó állammal egy színvonalra emelkedni. — Ausztria repressaliót nem tart, mert Ausztria termelése tekintetében jobban rászorul Magyarországra, mint Magyarország Ausztriára.

Fromm Antal szintén a külön vámterület mellett szól, és pedig főleg két gyakorlati okból, az első az, hogy a jelenlegi vámtarifák épen azon ezikeket terhelik legjobban, melyekre Magyarországnak legnagyobb szükség van; érdekeinknek megfelelő tarifákat csak akkor szabhatunk, ha külön területünk van; a másik ok az, hogy teljes vám- és kereskedelmi önállóság nélkül, mi külön vámterület nélkül nem képzelhető, nem lehet reményünk érdekeinknek megfelelő kereskedelmi képviseletre (e tekintetben több öntapasztalta esetet hoz fel a jelenlegi consulsági ügyvezetés köréből).

Miatán a külön vámterület ellen egy szőlo sem jelentkezett, ellenben többen akorra halaszják érvelésüket, ha a kiküldve volt bizottság részéről érveket akár pro, akár contra, hallottak: Mudrony Soma hosszabban kifejti azon főérveket, melyeknél fogva a külön vámterületet nemzetgazdasági szempontból nemesak károsnak nem, hanem elengedhetlen követelménynek tartja.

A felhozottak felett Horn Ede elnök néhány észrevételt tevén, a tárgyalás folytatása jövő péntekre halasztott.

H I R D E T É S E K.

Hirdetés.

A cholera-járvány miatt f. évi augusztus 17-ik napján meg nem tartott
n.-becskereki országos vásár
f. évi november 21., 22., 23. és 24-ik
 napján fog pótlólag megtartani.
 N.-Becskereken, 1873. évi november 3-án.
 N.-Becskerek város hatósága.

Rundmachung.

Der am 17. August d. J. wegen der Cholera-Epidemie nicht abgehaltene
Gr.-Becskereker Jahrmarkt
 wird nachträglich
 am 21., 22., 23. und 24. November l. J.
 abgehalten.
 Gr.-Becskereker, am 3. November 1873.
 Die Magistrats-Behörde zu Gr.-Becskereker.

Објава.

Због колере 17. августа т. г. необдржани
 годишњи вел. вапаш у Бел.-Бечкереку
 обдржаће се накнадно
 21., 22., 23. и 24. новембра т. г.
 по римск. календару.
 У Бел.-Бечкереку, 3. новембра 1873.
 (2*) **Бел.-бечкеречки маиштраат.**

3372. szám — V. (2*)

Árlejtési hirdetmény.

Folyó évi november 17-én d. e. 10 órakor a helybeli számtartósági irodában nyilvános árlejtés fog tartatni 60 darab 7° hosszú 10—12° átmérőjű erős fenyű szálnak a titeli hajóhidhoz leendő szállítása iránt a 12—720 ftr. kiküldési ár mellett.
 Vállalkozni kívánók ennél fogva felkéretnek, hogy magukat 72 ftr. bánatpénzzel ellátva a nyilvános versenyen megjelenjenek, avagy írásbeli zárt ajánlatukat 50 kros bnyelggel és 72 ftr. bánatpénzzel ellátva az árlejtést megelőző napig ezen igazgatóság főnökénél benyújtsák.
 Az árlejtési feltételek ezen igazgatóságnál naponként betekintethetők.
 Kula, 1873. október 27-én.

A m. kir. jószágigazgatóság.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

4062. sz. 1873. (3*)

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy özvegy Kuntner Ferencné sz.-íttebeli lakosné végrehajtató részére 600 ft. tőke és járulékaik kielégítése végett Moits Borbála annak előtte szerb-íttebeli lakosné végrehajtást szenvedettől lefoglalt és a szerb-íttebeli község 299. sz. tjkben A. IV. 565. b) r.-sz. alatti 289. sorszámu ház és 4867/304. r. sz. alatt pótkertből álló s 631 ftra becsült ingatlan vagyonának végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén ennek foganatosítására első határidőül 1873. évi **december 27-ik**, szükségsetére második határidőül 1874-ik évi **január 27-ik** napjának, mindig délelőtti 10 órája Szerb-Ittebe helység község-házánál azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy e birtok csak a második árverésnél a becseron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becseréteknek 10% bánatpénzzel letenni, az ígért vételért 2 részletben és pedig annak felét a bánatpénz betudásával az árverésnél azonnal és második felét pedig az árveréstől számítandó 2 hó alatt az ezután járó 8% kamatokkal együtt lefizetni a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező bírónál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentésk be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezetni, végre

Felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. §. értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Geiger Manó kir. telekkönyvi iktató, jelentése bevéására mellett megbízatik.
 Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának N.-Becskereken, 1873-ik évi október 22-én tartott ülésében.

5103. sz. 1873. (3*)

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Dajits Mija nagy-becskereki lakos végrehajtató részére 165 ft. tőke s járulékaik kielégítése végett özvegy Dajits Eliszabeta gyám-sága alatt álló kiskoru Dajits Drágina, Katharina, Jelena és Mita örökösök által képviselt néhai Dajits Nika hagyatéka mint végrehajtást szenvedettől lefoglalt és a nagy-becskereki 2217. sz. tjkben tulajdonául felvett s 2408 ft. 60 krra becsült ingatlan vagyonának végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén, annak ezen kir. törvényszéki hatóság helyiségeiben leendő foganatosítására az első árverés határideje 1873. évi **december 19-ik**, a második pedig 1874. évi **január 19-ik** napjára, mindig délelőtti 10 órára tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második árverésnél a becseron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók tartoznak a becseréteknek 10% bánatpénzzel letenni, az ígért vételár felét pedig melybe a bánatpénz is betudandó letenni az árveréskor azonnal és másik felét 6% kamatokkal együtt, a perben álló felek kölcsönös beleegyezése értelmében az árveréstől számítandó egy hónap alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál lefizetni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező bírónál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi, nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentésk be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezetni, végre

Felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. §. értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Wippler Sándor kir. segéd telekkönyvvezető jelentése bevéására mellett megbízatik.

Kelt a n.-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának N.-Becskereken, 1873. évi november 8-án tartott ülésében.

Üres fogak kitöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint Dr. POPP J. G. udvari fogorvos úr (Bécs, város, Bognergasse Nro 2) **fog-önja**, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül behelyezhet odvas fogaihoz, mely aztán a fogrészekkel és foghússal teljesen egyesül, s a fogat a további elromlástól óvja s a fájdalmat csillapítja.

Anatherin fog-pászta

Dr. POPP J. G. es. kir. udvari fogorvosnál Bécsben (Stadt, Bognergasse Nro 2).
 E szer a légzés üdeségét s tisztaságát fontartja, s azonkívül arra szolgál, hogy a fogak fehérségét és zománczát épségben tartsa, a fogakat a megromlástól óvja, s a foghúst erősítse. (2*)

Fogbetegségek

valamint a foghús bajai a Dr. POPP J. G. által készített **Anatherin-szajviz** által enyhíthetnek, a legtöbb esetben teljesen kigyógyíttanak.

E kitűnő szerek kaphatók:

N.-Becskereken Kellner József és Kleszky János, gyógyszerészek, ugy Deusch Netti és fia és Böhm Izraelnél; **A dán:** Demetovits, gyógyszerésznél; **Belgrád-on:** Milutinovich D., gyógyszerésznél; **Futtakon:** Zwick, gyógyszerésznél; **N.-Kikindán:** Stucz, gyógyszerésznél; **Zsombolyán:** Schnur Fr. J.-nél; **Lugoson:** Swoboda, gyógyszerésznél; **Mitroviczán:** Zeisberger, gyógyszerésznél; **Módoson:** Jezovits, gyógyszerésznél; **Ujvidéken:** Groszinger, Brammer, gyógyszerészeknél; **Uj-Verbaszon:** Singer H.-nál; **Oraviczán:** Schnabel Gyula Becker O.-nél; **Pancsován:** Nikolits és Dimitrievits, Graf, gyógyszerésznél; **Pétervárott:** Deodatta Fr., gyógyszerésznél; **Rumán:** Milutinovitsnál; **Zimonyon:** Joannovits A. D.-nél; **Temesváron:** Quiriny A., Jahner K., Becher C., gyógyszerészeknél; **Tibelen:** Georgievics és társainál; **T.-Becsen:** Weltschanál; **Topolyán:** Sarkány L., gyógyszerésznél; **Vukovár-on:** Kirchbaum, gyógyszerész, Stanits Th.-nál; **Verseezen:** Strach, gyógyszerész, Blum Józsefnél; **Fehérvárott:** Boschits, Bauer, Popovitsnál; **Zomboron:** Popovits, Falconi, Heindlhofer, Milassents, János gyógyszerészeknél; **Zenta:** Heiszler, gyógyszerésznél.